

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.133/2010/6.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2010. május 5-én megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt vádlott neve ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2009. november 6-án kelt 1.B.201/2009/20. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott 2./ tényállásbeli, élet elleni cselekményét a Btk.166.§ (1) bekezdése és a (2) *bekezdés d) pontja* szerinti emberölés bűntettének kísérleteként minősíti.

A Btk.16.§-ának felhívását a rendelkező részből mellőzi és az indokolás részének tekinti.

A vádlottal szemben első fokon kiszabott fegyházbüntetés tartamát 20 (húsz) évre súlyosítja.

A kényszergyógyítás intézkedés alkalmazását mellőzi.

Az eljárás során biztosított ujjnyom és a 6 (hat) darab vérgyanús szennyeződés lefoglalását megszünteti és azok megsemmisítését rendeli el.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 3.750 (háromezer-hétszázötven) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a rendelkező részben írt határozatával vádlottat

- a Btk.166.§ (1) bekezdése szerint minősülő (alapeseti) emberölés bűntettének kísérlete,
- rablás bűntette [Btk.321.§ (1) bekezdés],
- személyi szabadság megsértésének bűntette [Btk.176.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont],
- valamint magánlaksértés vétsége [Btk.176.§ (1) bekezdése] miatt

mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 18 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Elrendelte a vádlott kényszergyógyítását, rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról és a lefoglalt bűnjelekről. Kötelezte a vádlottat sértett részére 20.000 Ft kártérítés, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen egyfelől az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a 2./ tényállásbeli, élet elleni cselekmény különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntette kísérletének minősítése, valamint a büntetés súlyosítása, a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása érdekében.

Másrészt a vádlott és a védő az ítélet kihirdetése után az 1./ tényállásban írt rablás és a személyi szabadság megsértése vonatkozásában felmentésért, a 2. tényállásbeli emberölés kísérletéhez kapcsolódóan pedig a büntetés enyhítése végett jelentett be jogorvoslatot.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.65/2010/2-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartva az első fokú ítélet részleges megváltoztatását, a 2./ tényállásbeli bűncselekménynek a vádbeli perorvoslatban megjelöltek szerinti minősítését és a büntetés súlyosítását, életfogytig tartó fegyházbüntetés alkalmazását, a jogszabály változása folytán a kényszergyógyítás mellőzését, ezen túl a határozat helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú eljárásban a vádlott fellebbezését írásban részletesen indokolta a 4. sorszám alatti beadványban, melyben vitatta, hogy az 1./ tényállás szerint sértett sérelmére bűncselekményt követett el. A 2./ tényállásbeli cselekményre nem emlékezett.

Sérelmezte továbbá, hogy az 1./ tényálláshoz kapcsolódóan az elsőfokú eljárásban a bíróság nem hallgatta ki tanúként a „ ” pincérét, mely vallomással azt kívánta igazolni, hogy a vádbeli időben a szórakozóhelyen tartózkodott és nem a bűncselekmény elkövetésének helyszínén. Fellebbezését a jogorvoslat indokolásában is fenntartotta.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész a vádhatósági perorvoslatot és az írásbeli átiratban foglaltakat fenntartotta. A vádlott és védő is fenntartották fellebbezésüket.

Az ügyészi fellebbezés nagy részben igen, a védelmi jogorvoslatok nem alaposak.

A bejelentett fellebbezések folytán az ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdés értelmében teljes terjedelemben felülbírálta, mely során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást abszolút hibát nem vétve, alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Relatív jellegű eljárási szabálysértések azonban történtek az alábbiak szerint.

A megyei bíróság a vádlott kihallgatásakor [1.B.201/2009/7.sz.jkv.1-2.oldal] részben eltért az egyébként valóban bonyolult és nem egy helyen szabályozott törvényi normákon nyugvó, már évek óta követett bírói gyakorlattól akkor, amikor a terheltet azt megelőzően nyilatkoztatta a váddal kapcsolatos álláspontjáról, hogy figyelmeztette a Be.117.§ (2) bekezdése szerint a hallgatás jogára.

A 2003. július 1-jétől hatályos eljárási törvényen alapuló, a Legfelsőbb Bíróság és az ítéletábrlák által is elfogadott, követendőnek tartott perittel a vádlott kihallgatásakor a következő.

A tanács elnöke elsőként megállapítja a kihallgatás alatt álló terhelt személyazonosságát, és jegyzőkönyvben rögzíti a Be.117.§ (1) bekezdésében írt személyi adatokat. Az e körben feltett kérdésekre a terhelt akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadja, tehát e részben a törvény alapján feltétlen együttműködésre kötelezett, melynek megszegése perjogi szankciót vonhat maga után.

A személyi adatok felvételét követően kell megkérdezni a vádlottat, hogy a vádat megértette-e, nemleges válasz esetén a tanács elnöke a vádat megmagyarázza [Be.288.§ (3) bekezdés].

Miután a vádlott nyilatkozott, hogy a vádat megértette, a tanács elnöke figyelmezteti őt a Be.117.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint a hallgatás jogára, vallomástételi lehetőségére és a kapcsolódó jogkövetkezményekre, valamint azon túl a Be.288.§ (3) bekezdésben írt jogokra és a tárgyaláson a terheltet megillető kérdésfeltevési, indítványtételi, észrevételezési jogosultságokra [Be.289.§ (2) bekezdés].

A vádlott az előbb részletezettek után nyilatkozik arról, hogy a figyelmeztetést megértette, és kíván-e vallomást tenni vagy sem. A kioktatást és a választ a 2006. július 1-jétől hatályos Be.117.§ (2) bekezdésének megfelelően szó szerint kell jegyzőkönyvbe foglalni.

Ha a vádlott vallomást tesz, a bíróság ekkor figyelmezteti arra, hogy vallomásában más bűncselekmény elkövetésével hamisan nem vádolhat [Be.117.§ (4) bekezdés].

E figyelmeztetés után a törvény lehetővé teszi, hogy vádlott röviden kifejtse a váddal kapcsolatos álláspontját, illetve a vádlott és a védő kitérhet arra, hogy a védelem érdekében milyen bizonyítás lefolytatását indítványozza [Be.288.§ (3) bekezdés].

A gyakorlatban a Be.288.§ (3) bekezdésében írt eljárás nem honosodott meg, de a Be.288.§ (4) bekezdésében foglaltak szerint a vallomástétel jogával élő vádlottat abban feltétlen nyilatkoztatni kell, hogy a büntetőjogi felelősségét elismeri-e vagy sem, azaz

bűnösnek érzi-e magát a vádban, vagy ezzel ellenkezőleg, vitatja azt. Az ítélezési gyakorlat a Be.288.§ (3) és (4) bekezdését általában összevonja, ezért a külön-külön nyilatkoztatás elmaradása nem jelent eljárási szabálysértést, a váddal kapcsolatos álláspont és a büntetőjogi felelősségre adott válasz ugyanis szervesen összekapcsolódik.

Mindezt követi a vádlott érdemi, részletes kihallgatása, elsőként a Be.117.§ (3) bekezdése szerint a személyi körülményekre, majd a konkrét vádbeli cselekményre.

Nem felel meg a kifejtettek szerint ezért mindenben a törvénynek, hogy a bíróság a vádlottat a hallgatási jogra figyelmeztetés előtt nyilatkoztatta a vádról, lényegében a bűnösségről [vö.7.sz.jkv.2.o. utolsó három bekezdés]. Ilyen eljárás ugyanis a hallgatási jog kisebb megsértése mellett az önvádra kötelezés tilalmának sérelmével is jár.

A Be.117.§ (2) bekezdésében, valamint a törvényhely (4) bekezdésében szabályozott garanciális figyelmeztetésekre azonban a kihallgatás menetében, még a részletes terhelti nyilatkozat előtt sor került, ezért a bizonyíték felhasználását kizáró feltétlen eljárási szabálysértés nem valósult meg, a vádlott tárgyalási vallomása bizonyítékként értékelhető, ezért nem volt szükséges bizonyítás felvétele a relatív hiba kiküszöbölése végett.

Ettől függetlenül az ítéletábra hangsúlyosan felhívja a figyelmet a részletezetteknek megfelelő eljárás betartására.

További relatív eljárási szabálysértés, hogy a megyei bíróság végzéssel nem utasította el a vádlott 13. sorszám alatti bizonyítási indítványát, melyben a terhelt az 1./ tényállással kapcsolatban egy söröző pincérének kihallgatását indítványozta annak igazolására, hogy a szórakozóhelyen tartózkodott és nem a bűncselekmény helyszínén. A bíróság a bizonyítást - egyébként indokoltan - mellőzte, a végzeshozatalt, illetve az ítéleti indokolást azonban a 14. sorszám alatt kibocsátott tájékoztató átirat nem pótolja.

Az ítéletábra ezért a tényállás felülbírálatakor megjelöli a bizonyítás mellőzésének indokait. A hivatkozott eljárási szabálysértések az ítéletet nem befolyásolták, az érdemi felülbírálatot nem zárhatták ki.

A megyei bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. A megállapított tényállás azonban részleges hiányossága miatt részben megalapozatlan.

Megalapozatlanságot jelent, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott releváns büntetéseit részben hiányosan tüntette fel az ítéletben, másfelől a sértett sérelmére elkövetett bűncselekménynél a 2./számú tényállást a támadás előzményeire és a sérülésekre hiányosan, kismértékben pontatlanul állapította meg.

A Be.351.§ (2) bekezdés b) pontjában írt megalapozatlanság azonban a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt.

Az ítéletábra a tényállást a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

A vádlott személyi körülményeire, korábbi büntetéseire nézve

- A vádlottat konkrétan a Nyíregyházi Városi Bíróság a 2.B.1398/1991/25. számú, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Bf.428/1992/5. számú határozata folytán 1992. május 6-án jogerőre emelkedett határozatával ítélte társtettesként elkövetett rablás büntette és garázdaság vétsége miatt, mint többszörös visszaesőt 8 év 6 hónap fegyházra és 5 év közügyektől eltiltásra.
- A Nyíregyházi Városi Bíróság az 1992. május 14-én jogerőre emelkedett 8.B.1404/1992/4. számú határozatával társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérlete miatt 6 hónap börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- Az ítélet 3. oldalának utolsó bekezdésében megjelölt összbüntetési ítélet a Nyíregyházi Városi Bíróság 22.B.2029/1989/2. számú összbüntetés határozatával megállapított büntetést, illetve alapítéleteit, valamint e bíróság 2.B.1398/1991/25. számú ítéletével kiszabott 8 év 6 hónap fegyházra és a 8.B.1404/1992/4. számú ítélettel kiszabott 6 hónap börtönt érintette.
- Az Nyíregyházi Városi Bíróság a 43.B.499/2009/27. számú és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Bf.797/2009/7.számú határozata folytán 2010. január 12-én jogerőre emelkedett ítéletével a *2008. szeptember 7-én* elkövetett lopás vétsége miatt, mint többszörös visszaesőt 2 hó börtönrel és 1 év közügyektől eltiltással sújtotta.

A történeti tényállás tekintetében

2./ tényállás

- A tényállás második bekezdését kiegészíti azzal, hogy vádlott a támadás előtt olyan kijelentést tett az 19 sértettnek, hogy „most mindenért megfizetel”.
- A 7. oldal első bekezdését azzal egészíti ki, hogy az 1-16. számú sérüléseket sértett a vádlott szúrásai, illetve védekezése, a vádlottal történt dulakodás során szenvedte el. Az 1-11. számú sérülések a vádlott késétől származtak, a 12-16. számú sebek pedig a sértett földre esése, a dulakodás során.
- A 8. oldal második bekezdéséből mellőzi az "amennyiben a halláskárosodást a vádlott okozta, az az ökölütéstől létrejövő dobhártyarepedés miatt alakult ki" részt.
- Mellőzi továbbá az előbbi bekezdésből és az indokolás részének tekinti, hogy a vádlott szándéka a sértett életének kioltására irányult.

- - -

A tényállás személyi részének kiegészítése a rendelkezésre álló erkölcsi bizonyítvány, valamint a csatolt büntetőíratok tartalmán alapult.

A történeti tényállás 2. részét az ítélet tábla egyrészt sértett vallomása, másfelől a sérüléseit leíró orvos szakértői vélemény alapján egészítette ki, illetve helyesbítette.

A sértett az események nyilvánvaló nagy lelki terhének hatása alatt első rendőrségi vallomásában még nem tárta fel, de a második nyomozati vallomásban (nyomozati irat 147.lap) és a tárgyaláson (7.sz.jkv.4.oldal utolsó bekezdés) is megerősítette, hogy a vádlott a támadás során olyan kijelentést tett, szó szerint idézve: „most mindenért megfizetel”, grammatikailag helyesen ejtve tehát most mindenért megfizetsz. E kifejezés, bár a sértett személyét tekintve motiválatlan, mégis logikusan illeszkedik a leszámolás jellegű vádlotti cselekménybe. A sértett vallomását az elsőfokú bíróság a tényállás alapjául elfogadta, ezért a tényállásban a vádlotti kijelentésre vonatkozóan előadottakat is meg kell jelölni, melyet ugyan a vád nem tartalmaz, de a büntetőjogi főkérdésekre érdemben nem kiható többlet-tényálláselem a vádelv sérelme nélkül megállapítható a töretlen bírói gyakorlat szerint.

A 8. oldal 2. bekezdésből emellett mellőzni kellett a kétértelműsége, vagylagosságra utaló kitételt a sértett fülsérülésének okozása kapcsán, melyet egyébként sem látott bizonyítottanak a bíróság a vádlott terhére.

Mellőzte továbbá a másodfokú bíróság a vádlott tudattartalmára, ölési szándékára vonatkozó megállapítást, mivel az egyértelműen a jogi indokolás körébe tartozik. A tényállás csak a múltban lezajlott történeti eseményeket tartalmazhatja, ott jogi értéktételek, megállapítások nem szerepelhetnek, amint ezt már számtalan esetben kifejtette a Legfelsőbb Bíróság és az ítélet tábla is.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú ítélezés alapját képezte. Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat nagy gondossággal, igen alaposan vont a mérlegelés körébe. Részletesen számot adott arról, hogy a vádlotti tagadással szemben a tényállást elsősorban miért a sértettek tanúvallomására, az azokat alátámasztó közvetett tanúvallomásokra, valamint a helyszín adataira és a szakértői bizonyításra alapította.

Mindkét tényállás bizonyítékainak értékelése kifogástalan, azzal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette.

A megyei bíróság nem tévedett akkor sem, amikor mellőzte a vádlott 13. sorszám alatti beadványában indítványozott bizonyítás lefolytatását. A terhelt egyrészt nem jelölte meg konkrétan a tanú személyét, nevét, az idézhetőségi lehetőséget, ilyen formában az indítványnak nyilvánvalóan nem lehet eleget tenni. A 14. számú irat kapcsán ugyanakkor megjegyzendő, hogy a tanú azt előadta, hogy milyen okból kéri a bizonyítást, nem vitásan alibit kívánt igazolni a perbeli időszakra a hivatkozott pincér tanúvallomásával. Ettől függetlenül a bizonyítás kiegészítése nem volt indokolt, mert nem merült fel olyan új tény, körülmény egyik tényállásnál sem, mely érdemben a vádlott általi elkövetés ellen szólna.

A terhelt másodfokú eljárásban a 4. sorszám alatti beadványban már pontosította korábbi indítványát, mert utalt rá, hogy a nyíregyházi Derkovics utcán található A..pincérének

kihallgatását kérte az elsőfokú eljárásban, ahol részbeni személyleírást is adott nevezetről. Az indítvány azonban még ilyen formában sem tartalmaz olyan konkrétumot, mely alapján eredményes idézés lenne kibocsátható. Nem vitás, hogy nyomozati eszközökkel fel lehetne deríteni a pincér személyét és érdemi mentő körülmény esetén ezt meg is kellene tenni az ügyész megkeresésével. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a vádlott nem hozott fel az indítványban olyan tény, nívumot, mely eltérő tényállás megállapításához vezetne. A kérdéses szórakozóhelyen való megjelenése és a játékgépezés, italozás egyik bűncselekmény elkövetését sem zárhatja ki. Mindkét tényállás megnyugtatóan bizonyított, ezért a tényállás megalapozottságára is tekintettel a bizonyítás kiegészítésére irányuló indítvány nem foghatott helyt.

Az eltérő tényállás megállapítását és a vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

A minősítéshez kapcsolódó, elsődleges kérdés az alkalmazandó jogszabály meghatározása, tekintettel a büntető törvény többszöri változására, mely módosulások egy része az elsőfokú és másodfokú elbírálás közé esett. 2010. január 1-jétől, de különösen 2010. április és május 1-jétől igen lényeges általános részi törvényi rendelkezések változtak meg, főként az elkövetők terhére, szigorodva.

Jelen ügyben a Btk.2.§-a alapján az elkövetéskor nyilvánvalóan enyhébb büntető törvényt kell alkalmazni, mivel az új törvény összességében súlyosabb. Mindezen az sem változtat, hogy 2010. május 1-jével a kényszergyógyítás megszűnt. Az intézkedés hatályon kívül helyezése lényegében a Btk.2.§-ban foglaltak vizsgálatán kívül eső körülmény. A már nem létező intézkedés értelemszerűen nem szabható ki, nem hajtható végre. E körülmény viszont nem vezethet oda, hogy a központi büntetőjogi főkérdésekben a lényegesen szigorúbb jogszabályt kellene alkalmazni. Mindez nem jelenti a követett gyakorlat szerint tiltott kombinatív törvényalkalmazást, a két törvény vegyítését, csupán egy szükségszerű jogtechnikai-jogalkalmazói álláspont a büntető törvény egyértelmű szigorodására, valamint egy intézkedés alkotmányossági okokból történő megszüntetésére.

Az elsőfokú bíróság indokoltsága ellenére nem foglalt állást egyértelműen a hatály kérdésében, de az ítélet 16. oldal és 17. oldal adataiból az tűnik ki, hogy az elkövetés után megváltozott, súlyosabb szabályokat alkalmazta, mely nem felel meg a Btk.2.§ rendelkezéseinek. Az időbeli hatály kérdését már a megyei bíróságnak is behatóan vizsgálni kellett volna, mert a bűncselekmény elkövetése és az elsőfokú elbírálás között is módosult a büntető törvény (szigorodott) a 2009.évi LXXX. törvény által, mely többek között súlyosította a személyi szabadság megsértése minősített esetének büntetési tételét.

Rátérve a minősítés felülbírálatára, az ítélet tábla megállapítja, hogy a megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és az 1./ tényállásban írt bűncselekmények minősítése megfelel az anyagi jognak. Az 1./ tényállás minősítése így törvényes, az első bírói indoklás helytálló, kiegészítést nem igényel.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság sértett sérelmére elkövetett, a 2./ tényállásba foglalt bűncselekmény minősítésekor, amikor nem állapította meg a Btk.166.§ (2) bekezdés d) pontjában szabályozott, különös kegyetlenséggel történő elkövetést, mint minősítő körülményt.

A vádlott egyenes ölési szándéka a feltárható alanyi és tárgyi tényezők alapján kétségtelen, mint ahogy alappal vonható következtetés az elkövető olyan fokú embertelenségére is, mely a különös kegyetlenséggel elkövetés megállapításához szükséges.

A vádlott motiválatlanul, közterületen támadt a késsel a kiszolgáltatott helyzetben lévő, már nem fiatal nő sértettre. A késsel tizenegy alkalommal megsebezte, a szúrások életveszélyes sérüléseket okoztak, és az ujsérülés igazoltan maradandó fogyatékossgot is okozott. Mind a sértett oldaláról vizsgálva, mind a bűncselekmény külvilágban történő megnyilvánulása alapján, figyelembe véve a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében kifejtett emberiességi szempontokat is, a vádlott cselekménye helyesen a Btk.166.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősül, amint arra helyesen hivatkozott az ügyészi fellebbezés.

A másodfokú bíróság ezért a vádhatósági fellebbezést alaposnak találva a minősítést a jogorvoslat iránya szerint megváltoztatta annak megállapításával, hogy az egyenes szándékú ölési kísérlet befejezett és közeli.

A megyei bíróság a bírói gyakorlattól eltérően szükségtelenül tüntette fel a kísérlet törvényhelyét, ezért azt az ítéletábra mellőzte és az indoklás részének tekinti [BKv.61.3.a) pont].

A másodfokú bíróság megállapítja, - helyesbítve az első fokú ítélet 16. oldal első, valamint a 17. oldal harmadik bekezdésében írtakat - hogy az elkövetés idején hatályos, alkalmazandó büntető törvény szerint a minősített emberölés kísérlete 10 évtől 15 évig, a rablás büntette 2 évtől 8 évig, az aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette pedig a törvényi generális alsó határtól, tehát 2 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A vádlottal szemben a 2./ tényállás súlyosabb minősítése miatt életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásának is megnyílt a helye [Btk.166.§ (2) bekezdés], a Btk.85.§ (3) bekezdése alapján pedig, figyelemmel a Btk.40.§ (2) bekezdésére is, a határozott ideig tartó szabadságvesztés felső határa 20 év.

E részben helyesbíti egyben az első fokú ítéletben a jogi minősítés rész alatt írt, de helyesen a büntetékiszabáshoz tartozó megállapítást, miszerint minősített emberölésnél 10 évtől 20 évig terjed a határozott ideig tartó szabadságvesztési büntetési tétel. Az elkövetéskor hatályos és irányadó törvény szerint ugyanis e tartam helyesen 10 évtől 15 év.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket nagyrészt helyesen feltárta. További súlyosító körülmény, hogy a vádlott a súlyos megítélésű bűncselekményeket más büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Ugyanakkor a súlyosítók közül a minősítésváltoztatásra tekintettel mellőzendő a különös kegyetlenséget megközelítő elkövetési mód.

A megyei bíróság által első fokon kiszabott szabadságvesztés főbüntetés, főként az élet elleni cselekmény súlyosabb, törvényes minősítése miatt eltúlzottan enyhe, nem alkalmas a

büntetési célok elérésére. Ezen okok miatt a másodfokú bíróság, részben egyetértve az ügyészi fellebbezéssel, a főbüntetést a törvényi maximumra, azaz 20 évre súlyosította.

Életfogytig tartó büntetés kiszabására azonban - főként az emberölés kísérleti szakban maradása miatt - nem látott alapot. Az alkalmazandó jogszabály alapján kialakult és hosszabb idő óta követett bírói gyakorlat a csak egy okból súlyosabban minősülő és kísérleti szakban rekedt emberölést elkövetővel szemben még a többszörös visszaesés ellenére sem alkalmaz határozatlan tartamú szabadságvesztést.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetési célok eléréséhez jelen esetben szükséges, de egyben elégséges is a törvényi felső határt képező 20 éves fegyházbüntetés.

Az elsőfokú bíróság ítélethozatala időpontjában a törvénynek megfelelően döntött az alkoholista vádlott kényszergyógyításáról a Btk.75.§-a alapján. 2010. május 1-jétől azonban a kényszergyógyítás intézkedést az anyagi jogi törvény módosítása - 2009. évi LXXX. törvény 56.§ (7) bekezdés b) pontja - megszüntette. Ilyen kötelező, büntetőjogi intézkedést a törvény már nem ismer, alkalmazására, végrehajtására nincs lehetőség, ezért azt az ügyészi indítvánnyal egyezően a másodfokú bíróság mellőzte.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott rendelkezései a jogszabálynak alapvetően megfelelnek.

A nyomozás során biztosított ujjnyom, illetve vérgyanús szennyeződések, mint értékkel nem bíró, részben fertőzésveszélyes, szennyezett dolgok büntetőirat melletti kezelését elrendelő döntés azonban téves, helyesbítést igényel az alábbi okok miatt.

A Be.155.§ (1) bekezdése szerint a lefoglalást meg kell szüntetni, ha az eljárás érdekében már nincs rá szükség. A 2009. augusztus 13-tól hatályban lévő Be.155.§ (9) bekezdése kimondja, hogy ha a dolog lefoglalására nem az elkobzás, illetőleg a vagyonelkobzás biztosítása érdekében került sor, és a lefoglalt dolgot szakértő már megvizsgálta, újabb szakértő kirendelését a jogosultak nem kérték, és további szakértői vizsgálatot a bíróság sem tart indokoltnak, akkor a lefoglalást meg kell szüntetni.

Jelen esetben a Be.155.§ (1) bekezdésének fő szabályát kell alkalmazni, mert a (9) bekezdésében írt körülmények nem állnak fenn. A biztosított ujjnyom és véryomok további szakértői vizsgálata a másodfokú bíróság álláspontja szerint már nem indokolt, erre a jogosultak indítványt sem tettek. Itt jegyzendő meg, hogy a nyomozati irat 353. lapszám alatt csatolt ujjnyom szakértői vélemény szerint sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény helyszínén feltárt daktiloszkópiai nyom a fodorszálak elmosódásai miatt azonosításra egyébként sem alkalmas.

Ezért az ítélet tábla a hivatkozott első fokú rendelkezést megváltoztatta és a lefoglalás megszüntetése mellett az ujjnyom, valamint a vérgyanús szennyeződések megsemmisítését rendelte el a Be.155.§ (1) és (8) bekezdés alkalmazásával.

Megjegyzendő, hogy a Be.155.§-ának megváltozása miatt már egyébként sem tartható az a gyakorlat, mely egyes tárgyi bizonyítékok büntetőirat melletti kezelését rendeli el. Ennek személyi és technikai feltételei sincsenek meg, mert nyilvánvaló, hogy a szennyezett dolgok, biológiai minták irat melletti kezelésére irattározási lehetőség sincs.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2010. május 5.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.B.201/2009/20. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2010. május 5.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

